

เตรียมรับมือวิกฤติทุเรียน : เมื่อจีนเข้มนโยบายโควิด-19

รองศาสตราจารย์ ดร.อัทธ์ พิศาลวานิช

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษากาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

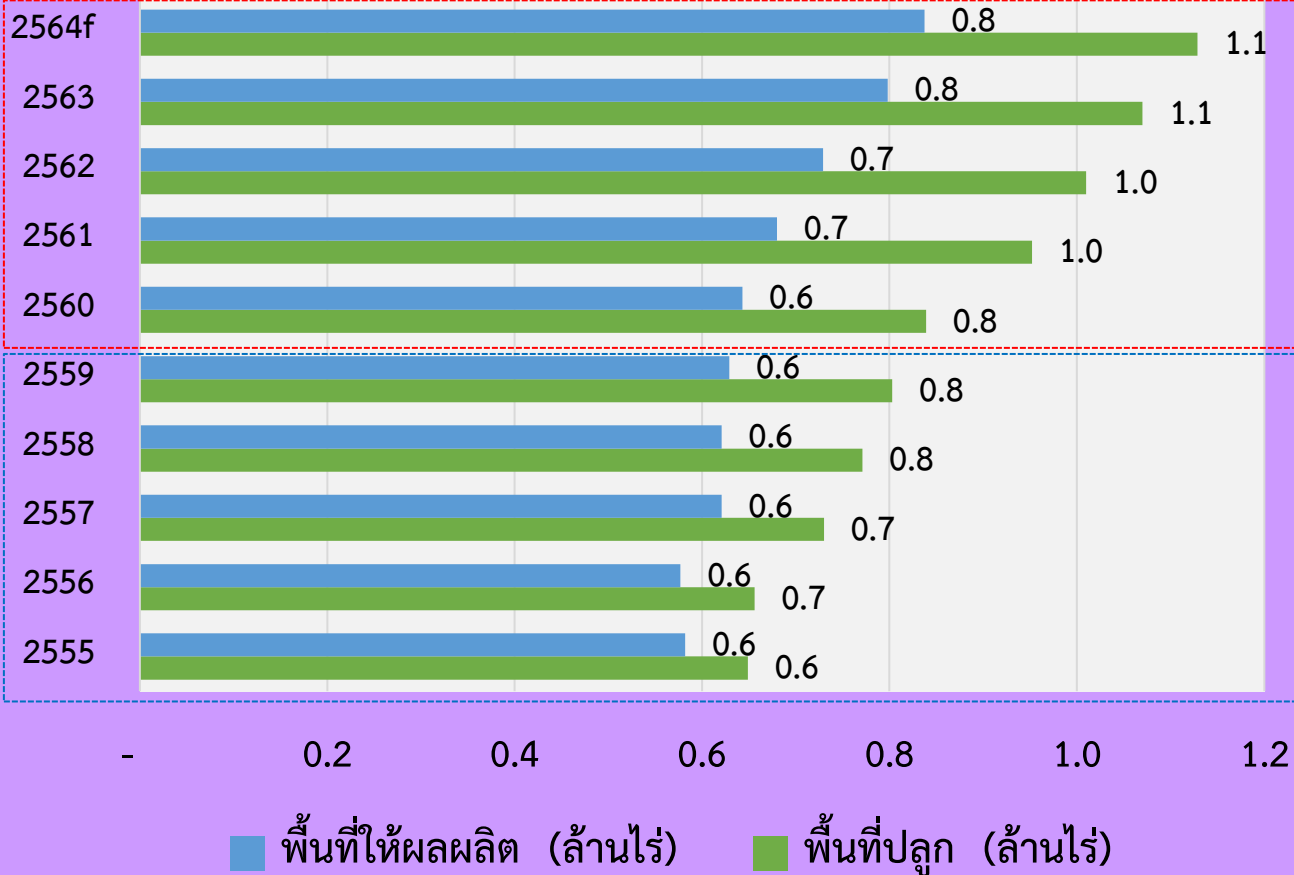
วันอังคารที่ 1 มี.ค. 2565

ทุเรียน

พื้นที่ปลูกและพื้นที่ให้ผลผลิตทุเรียน

ล้านบาท

■ ช่วงแผนฯ 12 (2560 - 2564) พื้นที่ปลูกทุเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เฉลี่ยปีละ 7.75% ต่อปี หรือเฉลี่ยประมาณ 72,417 ไร่ต่อปี เนื่องจากหลายปีที่ผ่านมาราคาอยู่ในเกณฑ์ดีอย่างต่อเนื่อง เป็นที่พอใจของเกษตรกร จึงมีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

■ ช่วงแผนฯ 11 (2555 - 2559) พื้นที่ปลูกทุเรียนเพิ่มขึ้น เฉลี่ยปีละ 5.53% ต่อปี หรือเฉลี่ยประมาณ 38,500 ไร่ต่อปี เนื่องจากบางพื้นที่ที่มีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้น และปลูกแทนพืชชนิดอื่น เพราะราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี

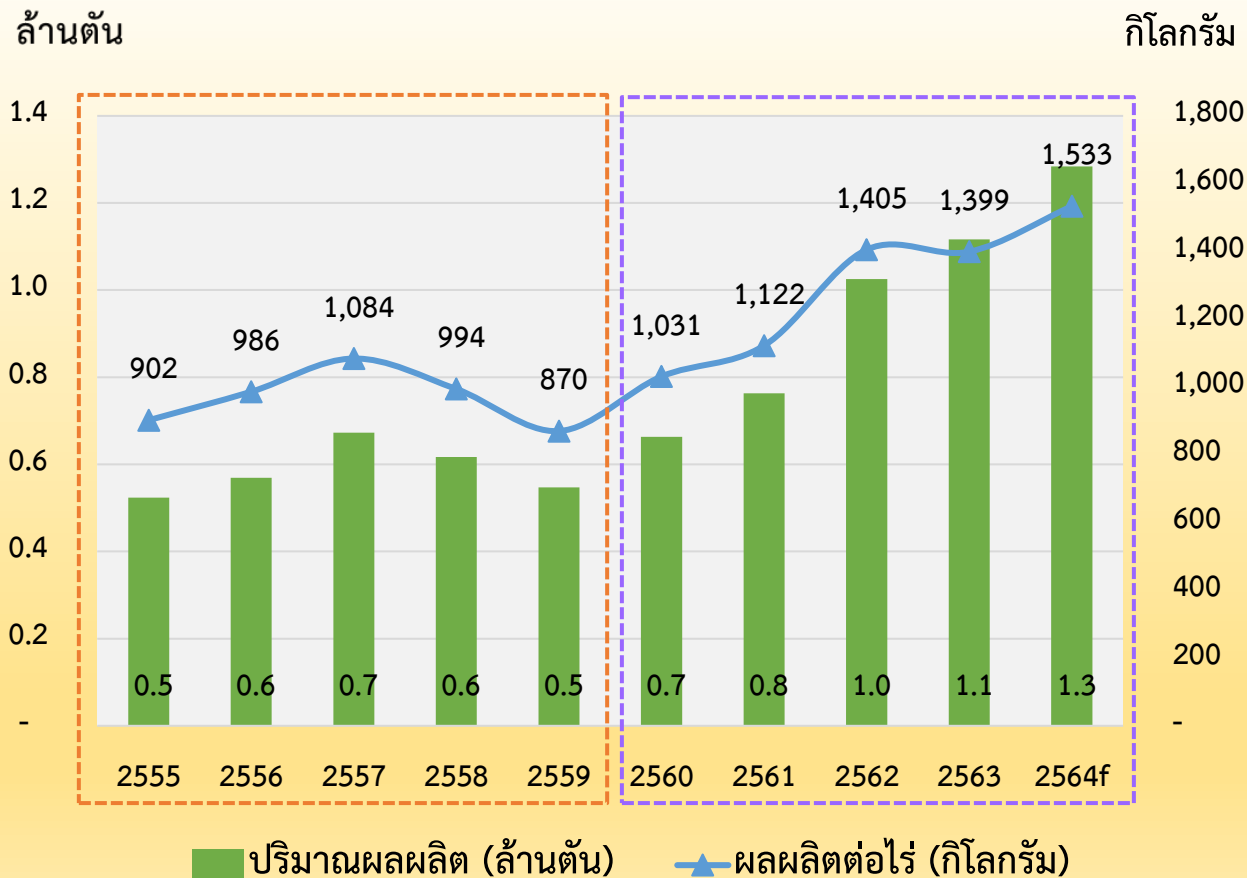
**ตัวเลขจริงเพิ่มมากกว่า 30% พ.ท.ปลูกจริง 1.5 ล้านไร่
พ.ท. ให้ผลผลิต 1 ล้านไร่**

ทุเรียน ปี 2565 : 2 ล้านตัน

ปริมาณผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของทุเรียน

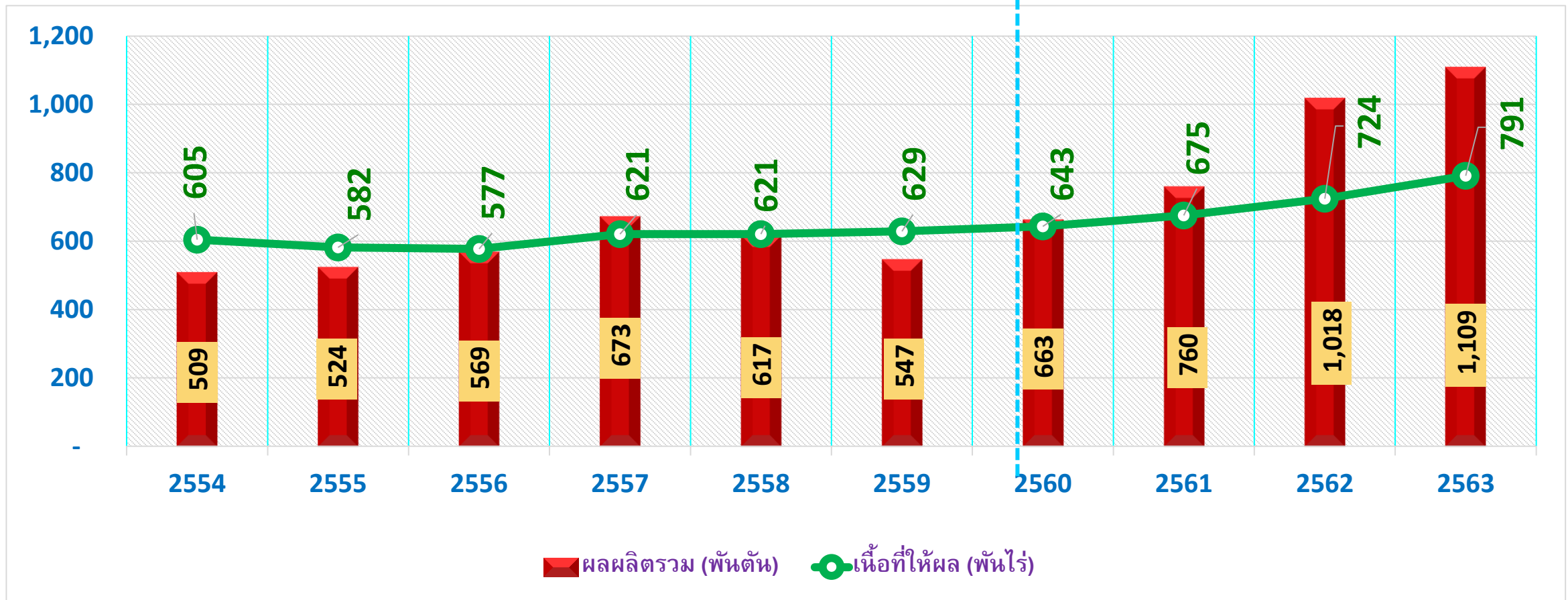
- ช่วงแผนฯ 11 (2555-2559) ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 0.6 ล้านต่อปี และผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 967 กิโลกรัมต่อปี
- ในช่วงปลายของแผนฯ ปี 2558-2559 ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากสภาพภูมิอากาศแปรปรวน กระทบแล้ง อากาศร้อน ไม่เอื้ออำนวยต่อการติดดอกออกผล

- แผนฯ 12 (2560-2564) ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 1 ล้านต่อปี และผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 1,298 กิโลกรัมต่อปี ในระหว่างแผนฯ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง
- เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการติดดอกและออกผล ประกอบกับราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี ช่วยจูงใจให้เกษตรกรดูแลเอาใจใส่และบำรุงรักษาสวนทุเรียนเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ประกอบกับในปี 2558 ที่มีการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ และเริ่มทยอยให้ผลผลิตในช่วงแผนฯ 12

ปี 2554-2559 ผลผลิตเพิ่มขึ้น
เฉลี่ย 6 พันตันต่อปี

ปี 2560-2563 ผลผลิตเพิ่มขึ้น
เฉลี่ย 140,000 ตันต่อปี เพิ่มขึ้น
กว่า 20 เท่าจากปี 2554-2559

เปรียบเทียบการผลิตทุเรียนช่วง 10 ปี

ภาค	เนื้อที่ให้ผล (พันไร่)				ปริมาณผลผลิต (พันตัน)			จำนวนเกษตรกร (พันครัวเรือน)			
	2554	2563	ส่วนต่าง 54 กับ 63	อัตราการ ขยายตัว (%)	2554	2563	อัตราการ ขยายตัว (%)	2554	2562*	ส่วนต่าง 54 กับ 62	อัตราการ ขยายตัว (%)
รวมทั้งประเทศ	604.5	791.2	186.7	30.9	509.4	1,108.7	117.6	128.2	143.5	15.3	11.9
เหนือ	24.3	47.6	23.3	95.8 2	11.5	25.9	124.9 3	5.9	8.0	2.1	34.1 3
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.3	6.4	5.1	372.3 1	1.1	5.1	356.3 1	0.3	1.5	1.2	424.7 1
กลาง	1.1	0.8	-0.3	-29.1	0.4	0.5	38.7	0.9	1.1	0.2	14.9
ตะวันออก	261.3	292.4	31.1	11.9	346.0	487.2	40.8	36.6	37.7	1.1	2.9
ตะวันตก	4.1	7.0	2.9	69.0 3	3.4	6.2	85.1	0.6	1.1	0.5	90.1 2
ใต้	312.3	438.0	125.7	40.2	147.1	518.9	252.8 2	83.9	94.1	10.2	12.2

ราคาทุเรียนหมอนทอง ที่เกษตรกรขายได้ที่สวน (เฉลี่ยทั่วประเทศ)

ปี	ราคาทุเรียน หมอนทอง ไทย (บาท/ กก.)	ส่วนต่าง เทียบกับปี ก่อนหน้า (บาท/กก.)	อัตราการ ขยายตัว (%)
2554	27.8	3.8	11.1
2555	31.9	4.2	15.0
2556	40.4	8.5	26.7
2557	34.3	- 6.2	-15.2
2558	47.0	12.7	37.0
2559	63.0	16.0	34.1
2560	71.8	8.9	14.1
2561	78.2	6.3	8.8
2562	99.9	21.7	27.8
2563	102.2	2.3	2.3

หมายเหตุ: 1. ข้อมูลปี 2562 เป็นข้อมูล ณ ปีล่าสุด
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2564), คำนวณโดยศูนย์ศึกษาด้านการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2564), คำนวณโดยศูนย์ศึกษาด้านการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเนื้อที่เพาะปลูกทุเรียนเพิ่มขึ้นเนื่องจากปลูกทุเรียนแทนพืชอื่น เช่น ยางพารา มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- ปี 2554-2558 ราคาเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 4.6 บาท/กก.
ปี 2559-2563 ราคาเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 11.0 บาท/กก.
- ปี 2557 ราคาลดลงจากผลผลิตทุเรียนเพิ่มขึ้นจากการขยายพื้นที่เพาะปลูก

ปี 2554-2556 ขยายตัวเฉลี่ย 17.6%
ปี 2558-2563 ขยายตัวเฉลี่ย 20.7%

มูลค่าการส่งออกทุเรียนไทย : ช่วงโควิด

หน่วย : เหรียญสหรัฐ

ผู้นำเข้า	2559	2560	2561	2562	2563	2564	อัตราการขยายตัว (%)
โลก	495,116,000	649,409,000	934,350,000	1,465,534,000	2,098,666,000	3,428,458,000	63.4
จีน	253,612,000	215,294,000	412,463,000	848,798,000	1,528,633,000	3,083,728,000	101.7
ฮ่องกง	140,035,000	122,018,000	188,592,000	228,239,000	292,205,000	193,008,000	-33.9
เวียดนาม	81,329,000	286,766,000	303,732,000	358,082,000	248,123,000	116,563,000	-53.0
สหรัฐฯ	1,954,000	2,411,000	4,640,000	6,192,000	5,839,000	8,235,000	41.0
ไต้หวัน	9,933,000	14,653,000	12,525,000	12,245,000	12,184,000	7,313,000	-40.0
มาเลเซีย	2,109,000	3,620,000	5,708,000	4,027,000	4,798,000	6,556,000	36.6
เกาหลีใต้	538,000	873,000	1,992,000	2,776,000	2,440,000	4,159,000	70.5
ญี่ปุ่น	229,000	321,000	1,295,000	1,608,000	1,242,000	2,036,000	63.9
ออสเตรเลีย	138,000	308,000	571,000	845,000	982,000	1,494,000	52.1
อังกฤษ	15,000	62,000	62,000	69,000	378,000	720,000	90.5
ประเทศอื่นๆ	5,224,000	3,083,000	2,770,000	2,653,000	1,842,000	4,646,000	152.2

ที่มา: Trade map

หมายเหตุ: เรียงลำดับประเทศตามมูลค่าในปี 2564

ปริมาณการส่งออกทุเรียนไทย : ช่วงโควิด

หน่วย : ตัน

ผู้นำเข้า	2559	2560	2561	2562	2563	2564	อัตราการขยายตัว (%)
โลก	402,660	488,673	496,915	655,346	620,889	875,082	40.9
จีน	157,508	134,753	202,430	375,299	444,444	779,865	75.5
ฮ่องกง	145,920	80,683	89,805	101,348	85,663	47,984	-44.0
เวียดนาม	84,850	256,896	187,656	164,526	79,350	36,227	-54.3
มาเลเซีย	2,574	4,466	6,882	5,100	4,311	4,774	10.7
ไต้หวัน	7,740	9,146	7,281	6,288	4,657	2,201	-52.7
เกาหลีใต้	244	395	767	1,018	1,101	1,797	63.2
สหรัฐฯ	435	457	667	731	589	797	35.3
ลาว	1,026	543	112	130	125	459	267.0
ญี่ปุ่น	68	83	257	288	189	266	40.9
สิงคโปร์	-	45	355	194	123	221	79.4
ประเทศอื่นๆ	2,295	1,206	703	424	337	491	45.7

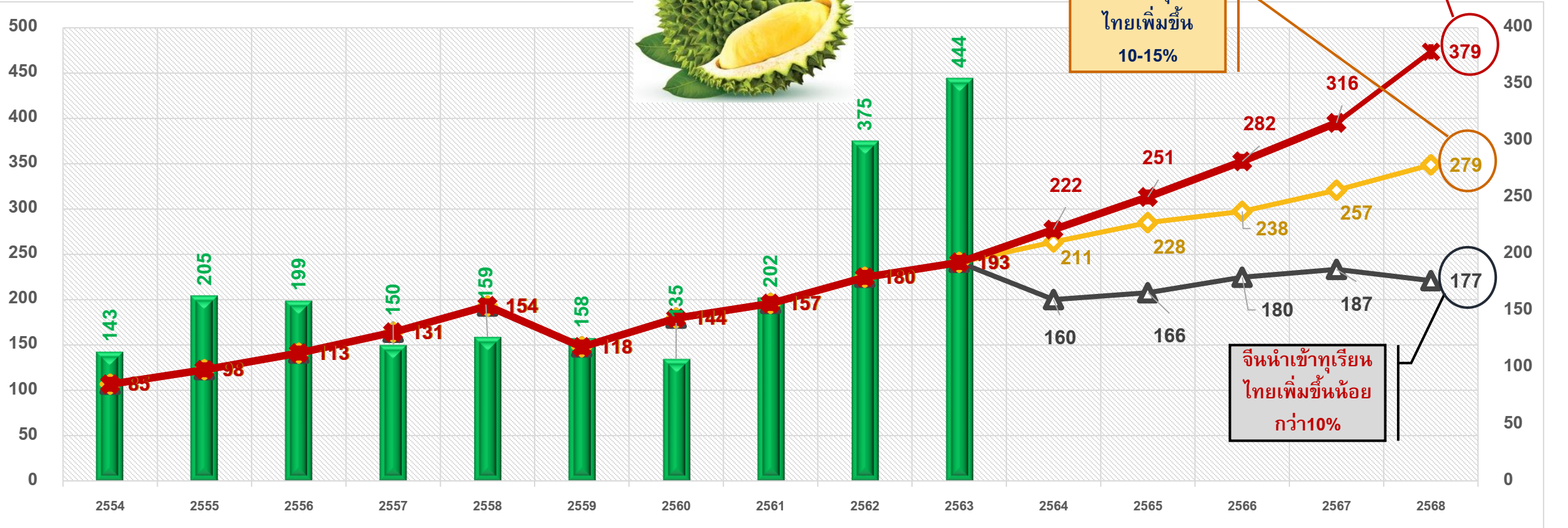
ที่มา: Trade map

หมายเหตุ: เรียงลำดับประเทศตามปริมาณในปี 2564

ราคาขายส่งทุเรียนหอมทองไทย ณ ตลาดเจียงหนาน

ประเทศจีน 5 ข้างปีข้างหน้า

ปริมาณนำเข้า
ทุเรียน
(พันตัน)

หมายเหตุ: 1. ราคาปี 2554-2563 เป็นราคาเฉลี่ยรายวันมาเป็นรายปี อ้างอิงราคาจาก <http://www.jnmarket.net>, ข้อมูลปริมาณนำเข้าทุเรียนของจีนอ้างอิงจาก ฐานข้อมูล Trade map (2021)

2. แปลงเป็นค่าเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย 5 บาท เท่ากับ 1 หยวน

3. ราคาปี 2564-2568 เป็นราคาประมาณการ

ที่มา: ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

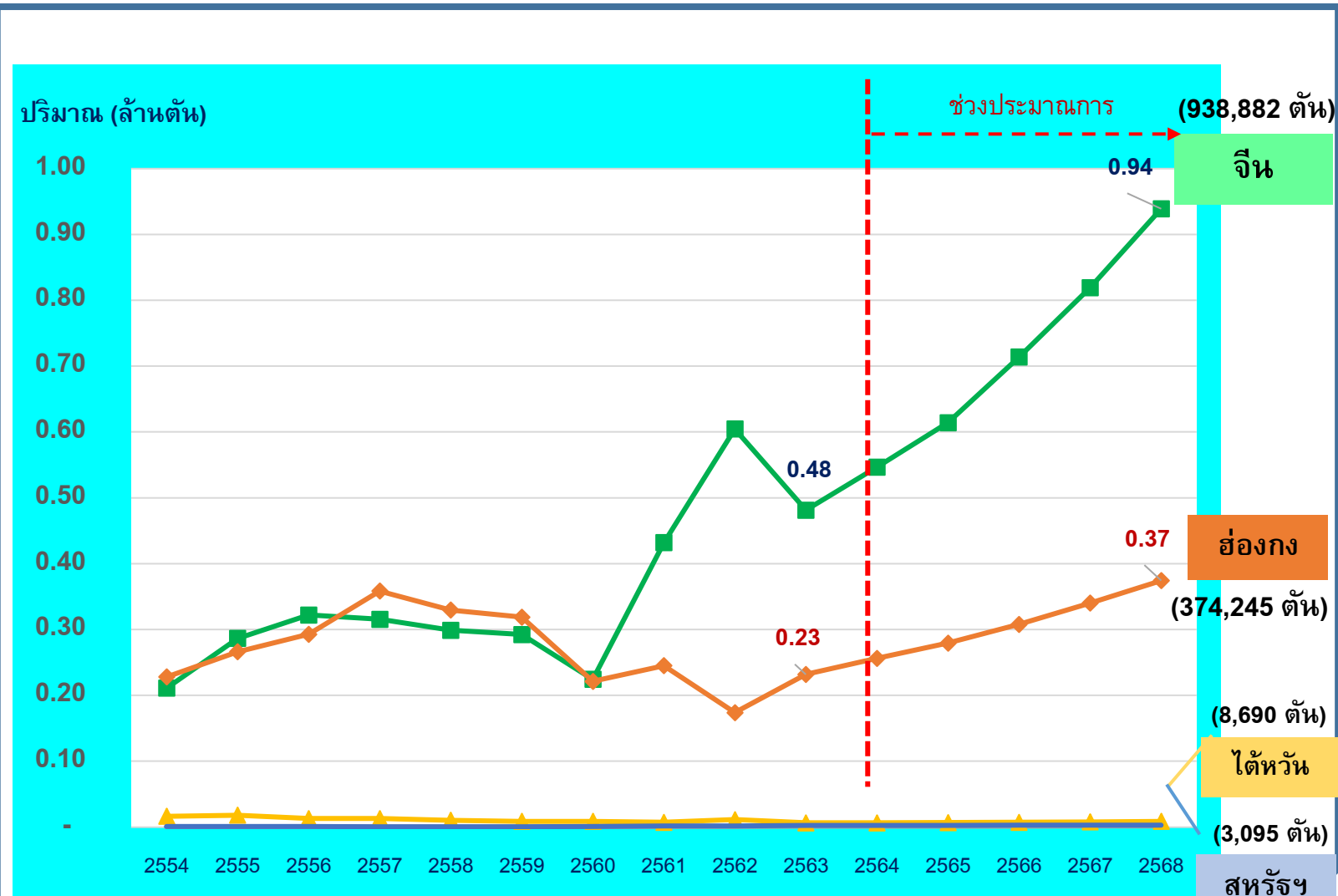
เปรียบเทียบประเทศผู้นำเข้าทุเรียนที่สำคัญ 5 ปีข้างหน้า จากโลก

ประเทศ	ความต้องการนำเข้า (ตัน)		ปริมาณการเปลี่ยนแปลง (ตัน)	อัตราการขยายตัว (%)
	2563	2568		
จีน	481,231	938,882	457,651	95.1
ฮ่องกง	231,875	374,245	142,371	61.4
เกาหลีใต้	1,091	1,673	582	53.3
ไต้หวัน	6,404	8,690	2,286	35.7
สหรัฐฯ	2,359	3,095	736	31.2
อื่นๆ	49,901	485,616	435,715	873.2
โลก	772,860	1,812,201	1,039,341	134.5

5 ปี ข้างหน้า

- จีนนำเข้าทุเรียนเพิ่ม **95.1%**
- ฮ่องกงนำเข้าทุเรียนเพิ่ม **61.4%**
- เกาหลีใต้นำเข้าทุเรียนเพิ่ม **53.3%**
- ไต้หวันนำเข้าทุเรียนเพิ่ม **35.7%**
- สหรัฐฯ นำเข้าทุเรียนเพิ่ม **31.2%**

ที่มา: ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

หมายเหตุ: ปี 2564-2568 เป็นค่าประมาณการ

ทุเรียนไทย:

“ปัญหา ความเสี่ยง ทางรอด”

นโยบาย

“โควิดเป็นศูนย์ (Zero Covid Policy : ZCP)” หรือ “Zero Covid Strategy : ZCS”

ออสเตรเลีย (ยกเลิกสิงหาคม 2564)

แคนาดา ไต้หวัน นิวซีแลนด์ (ยกเลิกตุลาคม 2564)

สิงคโปร์ (ยกเลิกตุลาคม 2564)

เวียดนาม (ยกเลิกกันยายน 2564)

จีนเริ่มใช้ ZCP เมื่อเดือนเมษายน 2563 และยังคงใช้ต่อเนื่องมาจนถึงวันนี้

นโยบาย “Top Down Policy”
ส่วนกลางสู่หน่วยงานระดับพื้นที่
ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

บทลงโทษถ้าปล่อยให้มีการติดโควิดเพิ่มขึ้น

1. ตำหนิ
2. ทำโทษ
2. ถูกปลด

ปัญหาทุเรียนไทย

- ❑ เรื่องคุณภาพของทุเรียนที่อ่อน หรือแก่เกินไป
- ❑ ZCP และ ZCS
- ❑ จีนกำหนด และเข้มงวด มาตรการผลิต GAP และมาตรฐานโรงงาน GMP
ล้งต้องมีหน้าที่ผลิตต้นเกษตรกรทุเรียนทำ GAP ซึ่งเกษตรกรบางส่วนยังไม่พร้อมเปลี่ยน
- ❑ ล้งไทย ขาดความคล่องตัวทางการเงิน ซึ่งล้งจีนจะมีระบบการเงินที่ดีกว่า
ล้งไทย
- ❑ การเข้าตลาดของล้งจีน ในกรณีที่มีล้งชาวไทยที่รู้จักคุ้นเคยกัน ล้งจีนก็จะ
เข้ามาขอเช่าล้งแต่ไม่ได้จะเป็นคู่ค้า แต่ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะการจ้างงาน
มากกว่า ทำให้สัดส่วนของล้งจีนในตลาดมากกว่าล้งไทย
- ❑ ราคาขายทุเรียนในตลาดจีนจะไม่มีราคาตายตัว
เนื่องจากราคาแต่ละตู้แต่ละเวลาจะต่างกัน
- ❑ รถไฟลาว จีน

- ❑ ต้นทุนที่สูงขึ้น ต้นทุนค่าปุ๋ยและยาประมาณ 40% ของต้นทุนทั้งหมด
- ❑ ผู้บริโภคนิยมบริโภคทุเรียนคุณภาพ ตัดสินใจซื้อทุเรียนโดยดูจากราคาและคุณภาพเป็นหลัก ซึ่งชาวสวนบางรายรีบตัดทำให้ได้ทุเรียนที่ไม่ได้คุณภาพ
- ❑ ปัญหาเรื่องการขนส่งไปจีนบางมณฑลจะลำบาก เพราะทุเรียนจะมีปัญหาเรื่องอายุจะ
สั้น ทุเรียนแตก ทุเรียนเน่า เปอร์เซ็นความเสียหายสูง
- ❑ จีนเป็นเมืองใหญ่การขายต้องเปิดตู้แล้วขายเลย แตกต่างจากฮ่องกง ถ้าส่งของเข้ามาตู้
คอนเทนเนอร์จะส่งต่อเข้าร้านค้าก่อน ร้านค้าจะทำหน้าที่กระจายสินค้าหรือเรียกว่าส่ง
ต่อผู้ค้าส่งเลย แต่ถ้าไปจีนต้องรอให้เปิดตู้เพราะขายท้ายตู้ ถ้าเหลือก็ปิดตู้ขายพรั่งนี้ต่อ
ลักษณะตลาดของจีนจะเป็นแบบเปิดตู้ขาย ปัญหาอีกอย่าง คือ ถ้าหากตู้เข้าเยอะขาย
ไม่หมด ของใหม่ก็จะเข้าไม่ได้

ราคาทุเรียนแพง ผลดีหรือผลเสีย?

01

ทำให้เวียดนาม
ลักลอบเข้ามา
มากขึ้น

02

ทำให้ตลาด
สูญหายไปทีละ
น้อยเพราะ
ผู้บริโภคจะ
น้อยลง

03

ไทยจะปลูกทุเรียน
มากขึ้นทุกจังหวัด
ต้นไม้ที่เป็นพืช
เศรษฐกิจจะโดน
ตัดทิ้งเพื่อมาปลูก
ทุเรียนแทน

04

ทำให้พื้นที่ใกล้เคียงกับ
ไทย เช่น กัมพูชา เมียน
มาอินโดนีเซีย มาเลเซีย
เวียดนาม ทุกประเทศ
พยายามจะปลูกทุเรียน
เพิ่มมากขึ้นเพื่อส่งไปที่
จีน ถ้าส่งเข้าจีนโดยตรง
ไม่ได้ก็ใช้วิธีแปลง
สัญชาติเป็นไทยส่งเข้า
จีน ทำให้ได้ราคาสูงขึ้น
ทำให้ส่งผลกระทบต่อ
โดยตรงต่อทุเรียนไทย

“9 ความเสี่ยง”

1

จีนอนุญาตให้นำเข้าจาก
ประเทศอื่น

2

ไทยขาดระบบ

ตรวจสอบ
ย้อนกลับ

3

ทุเรียนอ่อน
และ
เครื่องมือใน

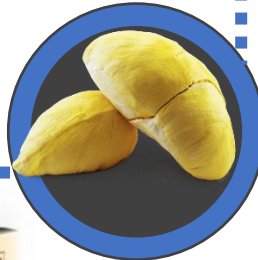
4

จีนตรวจเข้มมากขึ้น

5

จีนมีการปลูก
ทุเรียน และพัฒนา

สายพันธุ์

6

ประเทศไทย
เห็นส่งออก
ทุเรียนสด

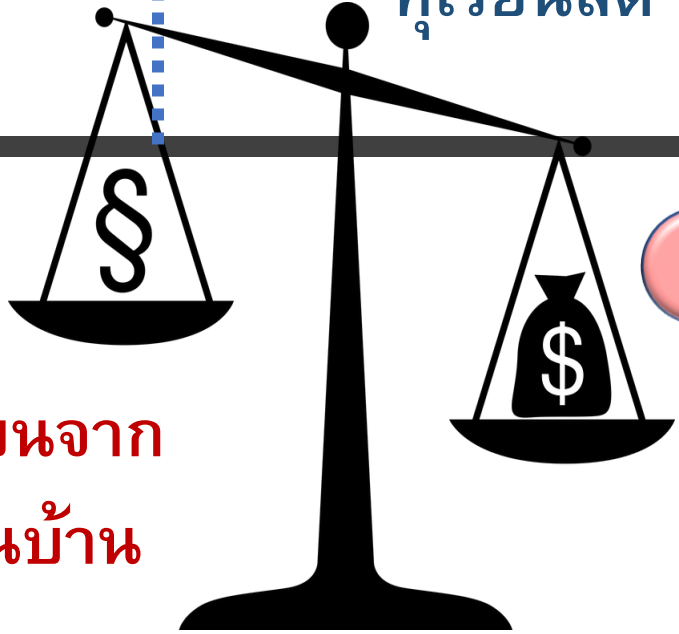
7

ขาดแพคเกจจิ้งในการยืดอายุ
ทุเรียนสด

8

สวมสิทธิ์ทุเรียนจาก
ประเทศเพื่อนบ้าน

9

ตลาดถูก
ควบคุมโดยสั่ง

“5 ทางรอด”

มีโอกาสนมณฑลชั้นในของจีน

2

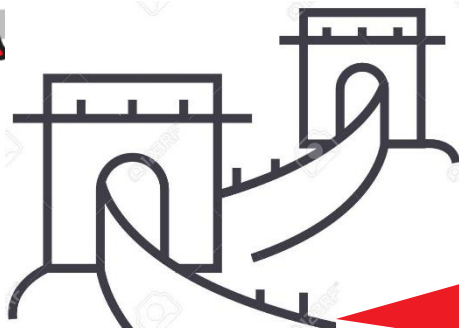
มีโอกาสร่วมมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายมากขึ้น

3

เอกลักษณ์
อัตลักษณ์

มีโอกาสดูเรียนเฉพาะถิ่น และดูเรียนอัตลักษณ์ท้องถิ่น จะได้รับความนิยมมากขึ้น

ตลาดใหม่

คุณภาพ

อัตลักษณ์

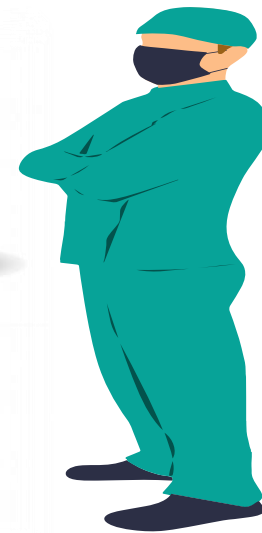
5

มีโอกาสนในตลาดใหม่ เกาหลี ญี่ปุ่น ตะวันออกกลาง และอินเดีย

DURIAN
QUEEN OF FRUIT

4 มีโอกาสพัฒนาคุณภาพตาม GMP และ GAP

“ขอบคุณครับ”

ข้อมูลเพิ่มเติม...

ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

โทร : 02-697-6348-9